

انجمن ایرانی مطالعات جهان

دانشکده مطالعات جهان

چکیده مقالات همایش بین‌المللی

هوش مصنوعی

و دیپلماسی‌های نوین

دانشگاه تهران - دانشکده مطالعات جهان

اسفند ماه ۱۴۰۲

به کوشش:
سعیدرضا عاملی
رحمت حاجی مینه

تأثیر هوش مصنوعی بر قدرت نظامی کشورها

سید هادی زرقانی^۱

مهدی مظفری زاده^۲

با ظهور موج چهارم انقلاب صنعتی، فناوری‌های نوظهور به ویژه «هوش مصنوعی» به سرعت عرصه‌های علمی و فناوری جهان را دست‌خوش تحولات اساسی نموده است. هوش مصنوعی شاخه‌ای از علوم رایانه‌ای است که مقتضیات تخمینی مانند درک، استدلال و یادگیری را مطالعه کرده و به توسعه سیستم‌هایی می‌پردازد که به انجام این توانمندی‌ها قادرند (راسل و نورویگ، ۲۰۰۳). هوش مصنوعی البته سابقه‌ای بیش از نیم قرن دارد، لکن در طی چند سال اخیر به دلیل پیشرفت‌های گسترده در حوزه نرم‌افزاری و سخت‌افزاری فناوری اطلاعات، شاهد تحول بسیار سریع و شگرف در حوزه هوش مصنوعی هستیم. امروزه هوش مصنوعی دارای ابعاد و گرایش‌های مختلفی است که در بیشتر حوزه‌های زندگی انسان مورد استفاده قرار می‌گیرند؛ این ابعاد و گرایش‌ها شامل برنامه‌ریزی، رباتیک، بینایی ماشین، تشخیص گفتار، سیستم‌های خبره، پردازش زبان طبیعی و فراگیری ماشین می‌شوند (Syam & Nguyen, 2019). اندیشمندان و کارشناسان همراه با بیم و امید به دنبال بررسی تأثیرات عمیق و گسترده این فناوری نوظهور بر عرصه‌های مختلف اقتصادی، سیاسی، اجتماعی-فرهنگی و نظامی کشورها هستند. این پژوهش به دنبال بررسی و تحلیل تأثیرات هوش مصنوعی بر قدرت نظامی کشورها و توانایی‌ها، فرصت‌ها و آسیب‌های این حوزه است. تأثیر هوش مصنوعی بر حوزه نظامی یک موضوع پیچیده و چندبعدی است. مفروض این پژوهش آن است که همانند سایر عرصه‌ها، هوش مصنوعی تأثیرات گسترده و عمیقی بر قدرت نظامی کشورها در بخش‌های تصمیم‌گیری و مدیریت جنگ، طراحی سلاح، شبیه‌سازی، هدایت سلاح، آموزش، لجستیک، جنگ شناختی و جنگ رسانه‌ای و عملیات نفوذ دارد. در واقع، هوش مصنوعی به دلیل قابلیت‌های محاسباتی و تصمیم‌گیری ذاتی خود، خودکنترلی، و خودکارسازی سیستم‌های مبارزه را نیز افزایش می‌دهد و استفاده و پیاده‌سازی الگوریتم‌های هوش مصنوعی در ارتش می‌تواند در تشخیص شیء،

۱. دانشیار جغرافیای سیاسی، دانشگاه فردوسی مشهد. (h-zarghani@um.ac.ir)

۲. دانشجوی کارشناسی ارشد جغرافیای سیاسی، دانشگاه فردوسی مشهد.

تدارکات نظامی، ربات‌ها و... در نهایت افزایش قدرت نظامی کشورهای مسلط بر این فناوری نقش موثری داشته باشد. از سوی دیگر به اعتقاد برخی کارشناسان کاربرد غیر مسئولانه هوش مصنوعی می‌تواند منجر به افزایش تنش‌ها، مسابقه تسلیحاتی، کاهش کنترل انسانی و احتمال جنگ‌های ناخواسته شود و از این طریق صلح و امنیت جهانی را تهدید کند

واژگان کلیدی: فناوری، قدرت نظامی، هوش مصنوعی، ژئوپلیتیک، کشور